

НАРЕДБА № 3 от 11.03.2020 г. за придобиване на квалификация по професията „Актьор“

Обн. - ДВ, бр. 30 от 31.03.2020 г., в сила от 31.03.2020 г.

Издадена от министъра на образованието и науката

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиването на квалификация по професията 212070 „Актьор“ от област на образование „Изкуства“ и професионално направление 212 „Музикални и сценични изкуства“ съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за придобиването на квалификация по професията 212070 „Актьор“ съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на трета степен на професионална квалификация за специалностите 2120701 „Драматичен актьор“, 2120702 „Пантомима“ и 2120703 „Куклен театър“.

Чл. 3. Въз основа на ДОС по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 2, 3 и 6 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват типови учебни планове за ученици, учебни планове за лица, навършили 16 години, и учебни програми за обучението по специалността по чл. 2.

Раздел II

Съдържание на държавния образователен стандарт

Чл. 4. (1) Държавният образователен стандарт по чл. 1 определя изискванията към кандидатите, описанието на професията 212070 „Актьор“, единиците резултати от ученето, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

(2) Държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията включва общата, отрасловата и специфичната професионална подготовка с необходимите професионални компетентности, които гарантират на обучаемия възможността за упражняване на професията след завършване на обучението.

Заключителни разпоредби

§ 1. Тази наредба се издава на основание чл. 22, ал. 6 във връзка с ал. 2, т. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование.

§ 2. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

Министър: Красимир Вълчев

Приложение към чл. 2
Държавен образователен стандарт за придобиване на квалификация
по професията „Актьор“

Професионално направление:			
212	Музикални и сценични изкуства		
Наименование на професията:			
212070	Актьор		
Специалности:	Степен на професионална квалификация:	Ниво по НКР	Ниво по ЕКР
2120701	Драматичен театър	Трета	4
2120702	Пантомима	Трета	4
2120703	Куклен театър	Трета	4

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или квалификационно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО)

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията „Актьор“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от ЗПОО (утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД-09-413 от 12.05.2003 г., посл. изм. със Заповед № РД-09-296 от 19.02.2018 г.) изискванията за входящото минимално образователно и/или квалификационно равнище към кандидатите са:

За ученици - завършено основно образование.

За лица, навършили 16 години - придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити или придобито средно образование.

Изискванията за входящо минимално квалификационно равнище при продължаващо професионално образование и обучение е придобита квалификация по втора степен на професионална квалификация по професия от област на образование „Изкуства“.

Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

1.2. Валидиране на професионални знания, умения и компетентности

Придобиването на квалификация по професията „Актьор“ или част от нея чрез валидиране на придобити с неформално или самостоятелно учене резултати от ученето се осъществява съгласно Наредба № 2 от 2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, издадена от министъра на образованието и науката (ДВ, бр. 96 от 2014 г.).

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на

професията, определени в закони и подзакони актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Актьорът изгражда образи (роли) в сценични произведения или кино, радио и телевизия. Актьорът се подготвя за всяка роля, репетира, хармонизира движенията с музиката (ако има такава), повтаря отделните движения до постигане на лекота и хармония в изиграването на ролята. Поддържа и развива физическата си форма, като спазва подходящ режим на подготовка, хранене и почивка. Под ръководството на режисьора актьорът пресъздава емоции, действия или ситуации, като използва единствено движения на тялото, изразителност на лицето или жестове. Актьорът се запознава с епохата, автора, основни теми и идеи от неговото творчество. Работи върху текст от спектакъл - определяне на темата, идеята, основните събития и конфликти, мястото на образа в цялата събитийност на спектакъла.

След участие в спектакъл прави оценка и анализ на изиграната роля. Актьорът непрекъснато поддържа и усъвършенства своята обща култура, като чете художествена литература и пиеси, посещава представления (театър, балет, опера) и изложби и е запознат с новите тенденции в актьорското майсторство. Актьорът носи отговорност както за собственото си изпълнение, така и за цялостния успех на представлението. Актьорът спазва театралната дисциплина. Сред неговите отговорности спадат и усъвършенстването на психо-физическия актьорски тренинг и поддържането на нивото на вече изградената роля и представление.

Професионално-личностните качества, които трябва да притежава актьорът, са: пластичност, чувство за ритъм, усет към импровизация, добра дикция, музикалност, чувство за характерност, добра физическа и психическа кондиция, добра памет, нужна за заучаване на текстове; способност за изграждане и поддържане на междуличностни контакти и работа в екип. Актьорът съобразява изпълнението с адресата на представлението - детски спектакли, семейни спектакли, спектакли за възрастни. За да упражнява професията си отговорно, актьорът трябва да бъде дисциплиниран, готов за репетиция навреме, да се поддържа в добро здраве, да проверява сцената, реквизита и костюма си преди спектакъл. В своята работа актьорът спазва професионалната етика.

Актьорът работи с пиеси, сценарии, музикални партитури, прозаични и стихотворни произведения. В работата си по време на репетиции и по време на представления актьорът използва редица помощни средства - музикални инструменти, театрални костюми, реквизит, грим, перуки, кукли и др. Актьорът упражнява професията си в сферата на музикалните и сценичните изкуства - в драматични, музикално-драматични или куклени театри, балети, ансамбли, музикални и фолклорни състави, кино, телевизия, радио, цирк, увеселителни заведения, школи по изкуствата и др. Актьорът може да работи и в други сфери (вариететни, увеселителни и др.), като насочва усилията си към подготовка и изпълнение на музикални, пластични и други номера, изпълнение на роли, използвайки реч, жестове или движения на тялото пред публика.

Репетиционният процес протича по график. Най-често спектаклите са вечер. Може да се наложи работа и през празничните и почивните дни. Актьорът работи в екип на сцена и си партнира с всички, които изграждат една сценична постановка, филм или друг спектакъл: режисьори, актьори,

художници, оператори, гримьори, перукери, технически служби, пиротехници, осветители и др. Особено необходим е контактът с публиката (при изпълнение на живо в театъра, увеселителното заведение, цирк, по време на концерт). За да пресъздаде достоверно характеристиката на ролята, която изпълнява, актьорът може да посещава допълнителни курсове за усвояване на различни умения (танци, езда, владение на музикален инструмент, вокални умения, бойни техники, фехтовка и др.). Той играе на различни по големина и тип сцени (в театъра на сцена или извън театъра - на фестивали, на турне в друг град, детски градини и в училища). Актьорът изнася представления пред различни по големина и тип публика (пред деца, пред възрастни). Изпълнението на ролята може да изисква актьорът да извършва различни типове дейности с екстремно характер (висене на въже, катерене, акробатични движения, боравене с оръжие и др.).

Актьорът в драматичния театър развива уменията си за анализ на ролята си и на цялостното драматургично произведение. В своята работа той създава образи в различни жанрове. При изграждането на ролята актьорът заучава текст наизуст и по време на репетиции с актьорския състав.

Актьорът-мим репетира и играе сценичен персонаж без думи, като използва различни пантомимни техники по време на публични изяви на сцена. Той провежда всекидневна пластическа и мимическа тренировка. Актьорът-мим работи върху съзнателното контролиране на всяка група мускули. Той координира движенията на цялото тяло при изпълнение на сложни пластико-ритмически композиции. Актьорът-мим работи върху провеждане на сценично действие в пантомимен етюд. Той разкрива сценичните персонажи, като използва средствата на изразителния жест чрез съответния пластически език за конкретната роля и спектакъл. Той концентрира чувствата си и извлича от тях такива жестове и знаци, които да му помогнат да доведе до зрителя мислите и идеите, които го вълнуват.

Актьорът-кукловод репетира и играе сценични персонажи с кукла, като внушава живот. Той участва в публични изяви на учебна сцена с куклени етюди, куклени миниатюри, естрадни или циркови номера, откъси от сценични произведения и т.н., като използва кукли според източника на светлина или една система кукли по избор.

Актьорът-кукловод трябва да представи етап от работа върху сценичен персонаж с кукла, като: внушава живот; акцентира върху една черта от неговия характер; окрупнява и хиперболизира типичното в него чрез стилизация на позата, жестовете и движенията и като използва метафората като главно изразно средство на посланието. В сценичните изяви пред публика той трябва да има силно актьорско присъствие, да проявява добро партньорство и майсторство при боравене с различни аспекти на ролята. За тази цел трябва да развива своето асоциативно мислене, фантазия и такова въображение, което тръгва от куклата и се оставя да бъде водено от нея. Необходимо е да работи с „вяра и наивност“, да владее средствата на условността, метафората, символа, да умее да обобщава, да типизира, и най-важното, да внушава образи чрез действието с куклата-образ.

Придобиването на трета степен професионална квалификация по специалностите „Драматичен театър“, „Пантомима“, „Куклен театър“ е начален етап от професионалното развитие на бъдещите актьори и поставя основите на

актьорската професия. При по-нататъшното и успешно развитие може да продължи в НАТФИЗ, други висши училища по изкуствата и след това в професионална работна среда. За да се реализират творчески, трябва да продължат да повишават своята професионална квалификация, като надграждат придобитите знания, умения и компетентности.

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

За обучение по професията „Актьор“ с придобиване на трета степен на професионална квалификация не се изисква кандидатите да притежават професионална квалификация или професионален опит по други сродни професии.

Придобилите професионална квалификация по специалност от професията „Актьор“ могат да продължат обучението си по друга специалност от професията „Актьор“. При обучението единиците резултати от ученето по общата професионална подготовка, отрасловата професионална подготовка и част от специфичната професионална подготовка се зачитат.

Придобилите професионална квалификация по професията „Актьор“ могат да продължат обучението си по друга професия от професионално направление „Музикални и сценични изкуства“, ако отговарят на условията за входящо минимално образователно равнище, регламентирано в Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) и в рамковите програми. При обучението единиците резултати от ученето по общата професионална подготовка и по част от отрасловата професионална подготовка се зачитат.

При продължаващото професионално обучение се организира обучение за усвояване на единиците резултати от ученето, които лицата не притежават.

Лицата, придобили професионална квалификация по професията „Актьор“, имат възможност за повишаване на квалификацията си посредством курсове и семинари, организирани от обучаващи институции, участия във фестивали, работни ателиета и др.

Лицата могат да продължат обучението си в системата на висшето образование в същата професионална сфера.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД - 2011) в Република България, утвърдена със Заповед № РД-01-931 от 27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика, посл. изм. и доп. със Заповед № РД-01-1093 от 19.12.2018 г.

Лице, придобило трета степен на професионална квалификация по професията „Актьор“, може да постъпва на работа на длъжности по НКПД от единични групи 2655 и 2659, както и на други длъжности, допълнени при актуализиране на НКПД.

3. Единици резултати от ученето

3.1. Списък на Единиците резултати от учене (ЕРУ) и на резултатите от учене (РУ) по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка - единна за всички професии с трета степен на професионална квалификация от СППОО

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ)

РУ 1.1. Съдействия на работодателя за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място

РУ 1.2. Участва в създаването на организация за осъществяване на превантивна дейност по опазване на околната среда

РУ 1.3. Участва в създаването на организация за овладяването на рискови и аварийни ситуации

ЕРУ 2. Икономика

РУ 2.1. Познава основите на пазарната икономика

РУ 2.2. Познава характеристиките на дейността на организацията

ЕРУ 3. Предприемачество

РУ 3.1. Познава основите на предприемачеството

РУ 3.2. Формира предприемаческо поведение

РУ 3.3. Участва в изработването на бизнес план

ЕРУ по отрасловата професионална подготовка - единна за всички професии от професионално направление „Музикални и сценични изкуства” - трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 4. Използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в професионалната дейност

РУ 4.1. Обработва информация с ИКТ

РУ 4.2. Комуникира с ИКТ

РУ 4.3. Създава цифрово съдържание с ИКТ

РУ 4.4. Осигурява сигурност при работата с ИКТ

РУ 4.5. Решава проблеми при работата с ИКТ

ЕРУ 5. Организация на труда

РУ 5.1. Организира работния процес

РУ 5.2. Отговаря за разпределението на дейностите

ЕРУ 6. Комуникация и чужд език

РУ 6.1. Общува ефективно в работния екип

РУ 6.2. Води ефективна бизнес комуникация

РУ 6.3. Владее чужд език по професията

ЕРУ 7. Обща теория на музикалното и сценичното изкуство

РУ 7.1. Познава историческото развитие на театъра и умее да прави драматургичен анализ на произведение

РУ 7.2. Изпълнява музикални задачи

РУ 7.3. Използва сценичен грим и перуки/перукерски изделия

ЕРУ по специфичната професионална подготовка за специалност „Драматичен театър”

ЕРУ 8. Актьорски тренинг

РУ 8.1. Усъвършенства актьорските психо-физически качества и умения

РУ 8.2. Развива пластични, ритмични и музикални умения

РУ 8.3. Познава етичните принципи на професията и работата в екип при изграждането и изпълнението на спектакъла

ЕРУ 9. Основи на обучението по актьорство - драматичен театър

РУ 9.1. Познава основните термини в драматичния театър

РУ 9.2. Владее техниките на сценичната реч

РУ 9.3. Работи върху етюди

ЕРУ 10. Подготовка за участие в драматичен спектакъл

РУ 10.1. Участва в начален етап - репетиция на „маса” и самостоятелна работа

РУ 10.2. Участва в репетиционния процес на актьорския състав

ЕРУ 11. Изпълнение на роля в драматичен спектакъл

РУ 11.1. Изпълнява роля съобразно жанра и епохата на пиесата

РУ 11.2. Пресъздава достоверно сценичен образ

ЕРУ по специфичната професионална подготовка за специалност „Пантомима“

ЕРУ 12. Актьорски тренинг

РУ 12.1. Усъвършенства актьорските психо-физически качества и умения

РУ 12.2. Развива пластични, ритмични и музикални умения

РУ 12.3. Познава етичните принципи на професията и работата в екип при изграждането и изпълнението на спектакъла

ЕРУ 13. Основи на актьорството в театъра на пантомимата

РУ 13.1. Познава основите на теорията и терминологията в пантомимата

РУ 13.2. Познава световната история на пантомимата

РУ 13.3. Познава основните методи и упражнения за подготовка на актьора за публична изява на учебна сцена

ЕРУ 14. Пантомимна актьорска техника

РУ 14.1. Работи върху овладяване на двигателните навици и умения

РУ 14.2. Познава основния комплекс от упражнения, формиращи обща пластична култура

РУ 14.3. Работи върху пантомимен етюд

ЕРУ 15. Подготовка на роля и публична изява на учебна сцена

РУ 15.1. Овладява образния език на пантомимата

РУ 15.2. Работи върху сценичен персонаж в алегорическата пантомима, мимодрамата и театъра на пластическата драма

ЕРУ по специфичната професионална подготовка за специалност „Актьорство за куклен театър“

ЕРУ 16. Актьорски тренинг

РУ 16.1. Усъвършенства актьорските психо-физически качества и умения

РУ 16.2. Развива пластични, ритмични и музикални умения

РУ 16.3. Познава етичните принципи на професията и работата в екип при изграждането и изпълнението на спектакъла

ЕРУ 17. Основи на актьорството за куклен театър

РУ 17.1. Познава основите на теорията и терминологията в кукления театър

РУ 17.2. Познава историята на кукления театър

РУ 17.3. Познава основните съвременни методи и упражнения за подготовка на актьора за публична изява на учебна сцена

ЕРУ 18. Кукловодна актьорска техника

РУ 18.1. Знае основните етапи за овладяване на куклата

РУ 18.2. Изпълнява сценично действие с кукла

РУ 18.3. Познава основните видове кукли според източника на светлина

РУ 18.4. Работи върху куклена миниатюра

ЕРУ 19. Подготовка на роля и публична изява на учебна сцена

РУ 19.1. Познава някои от основните системи кукли и механизмите за тяхното управление и контрол

РУ 19.2. Познава творческия процес и етапите на подготовка за сценична изява

РУ 19.3. Работи върху сценичен персонаж с кукла и в „жив план“

РУ 19.4. Участва в публична изява на учебна сцена

ЕРУ 1

Наименование на единицата:	Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ)
Ниво по Националната квалификационна рамка (НКР):	4
Ниво по Европейската квалификационна рамка (ЕКР):	4
Наименование на професията:	Актьор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 1.1:	Съдейства на работодателя за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава разпоредбите за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място • Познава знаците и сигналите за осигуряване на ЗБУТ • Познава нормативните разпоредби, касаещи осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд за конкретната трудова дейност и за свързаните трудови дейности • Представя информация за рисковете за здравето и безопасността при работа и свързани с нея дейности • Познава разпоредбите за провеждане на обучение и инструктаж на работещите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Участва в прилагането на мерки за предотвратяване, намаляване и ограничаване на рисковете за здравето и безопасността при работа • Инструктира екипа, с който работи, по спазване на правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд (ако е приложимо) • Спазва прилагането на необходимите мерки за защита • Използва знаците и сигналите за осигуряване на ЗБУТ
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Съдейства за изпълнение на трудовите дейности при спазване нормативните разпоредби за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд • Участва в процеса за осигуряване на безопасност при работата • Изпълнява трудовата дейност при спазване на необходимите мерки за осигуряване на безопасност

	<ul style="list-style-type: none"> • Грижи се за собствената си безопасност и безопасността на другите участници в трудовия процес
Резултат от учене 1.2:	Участва в създаването на организация за осъществяване на превантивна дейност по опазване на околната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава разпоредбите за опазване на околната среда • Описва основните изисквания за разделно събиране на отпадъци • Познава разпоредбите за съхранение, използване и изхвърляне на опасни продукти
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира сортирането/съхранението на опасни продукти и излезли от употреба материали, консумативи и др. при спазване технологията за събиране и рециклиране
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Познава възможните причини за замърсяване на околната среда и съдейства за тяхното предотвратяване
Резултат от учене 1.3:	Участва в създаването на организация за овладяването на рискови и аварийни ситуации
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава предпоставките за възникване на основните рискови и аварийни ситуации • Познава основните изисквания за осигуряване на аварийна безопасност • Познава основните стъпки за действие при аварии и аварийни ситуации • Познава видовете травми и методите за оказване на първа помощ • Познава реда за установяване, регистриране, разследване, отчитане на трудови злополуки и професионални заболявания • Познава нормативната уредба, регламентираща правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва терминологията, свързана с аварийните ситуации • Спазва правилата и нормите за пожарна и аварийна безопасност • Спазва правилата за действие при аварии и аварийни ситуации • Предотвратява опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа • Оказва първа помощ на пострадали при трудова злополука и авария
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Познава рисковете за възникване на пожар или аварийна ситуация и съдейства за тяхното предотвратяване • Участва в овладяването на възникнал пожар и/или авария в съответствие с установените документи за създаване на организация за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност на обектите

Средства за оценяване:	Средство 1: • Решаване на тест Средство 2: • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	За средства 1 и 2: • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	За средство 1: Владее теоретичните знания за: • Изискванията за осигуряване на безопасност и здраве при работа • Превантивната дейност за опазване на околната среда • Овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа помощ на пострадали За средство 2: • Избира бързо и уверено най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ

ЕРУ 2

Наименование на единицата:	Икономика
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Актьор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 2.1:	Познава основите на пазарната икономика
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава общата теория на пазарната икономика • Запознат е с основните икономически проблеми • Знае ролята на държавата в пазарната икономика • Познава видовете икономически субекти в бизнеса
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Информира се за успешни практически примери за управление на различни бизнес начинания
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания
Резултат от учене 2.2:	Познава характеристиките на дейността на организацията
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основите на пазарното търсене и предлагане • Дефинира основни икономически понятия – приходи, разходи, печалба, рентабилност

Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява основни икономически понятия в контекста на дейността на организацията
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да анализира основните икономически принципи в контекста на дейността на организацията
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит/тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основните теоретични знания в областта на икономиката <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на проблема в зададения казус/сценарий

ЕРУ 3

Наименование на единицата:	Предприемачество
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Актьор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 3.1:	Познава основите на предприемачеството
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Знае същността на предприемачеството • Знае видовете предприемачески умения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира практически примери за успешно управление на дейността на организацията
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Предлага нови идеи за ефективно изпълнение на трудовите дейности
Резултат от учене 3.2:	Формира предприемаческо поведение
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава характеристиките на предприемаческото поведение • Знае видовете предприемаческо поведение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Преценява необходимостта от промени, свързани с подобряване на работата
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Предлага решения за оптимизиране на трудовите дейности

Средства за оценяване:	Средство 1: • Писмен изпит/тест Средство 2: • Казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	За средства 1 и 2: • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	За средство 1: • Владее основните теоретични знания в областта на предприемачеството За средство 2: • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на проблема в зададения казус/сценарий
Резултат от учене 3.3:	Участва в разработването на бизнес план
Знания	• Познава основните елементи, изисквания и етапи при разработване на бизнес план • Знае факторите на обкръжаващата пазарна среда и влиянието им върху дейността на организацията
Умения	• Анализира възможностите за развитие на дейността на организацията
Компетентности	• Самостоятелно или в екип разработва проект на бизнес план
Средства за оценяване:	Средство 1: • Решаване на тест Средство 2: • Решаване на казус по зададен сценарий Средство 3: • Разработване в екип на бизнес план на фирмата по предварително дефинирано задание
Условия за провеждане на оценяването:	За средства 1, 2 и 3: • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	За средство 1: • Владее основните теоретични постановки в областта на предприемачеството За средство 2: • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус/сценарий За средство 3: • Участва в разработването на бизнес план на фирмата според изискванията на предварително дефинираното задание

ЕРУ по отраслова професионална подготовка

ЕРУ 4

Наименование на единицата:	Използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в професионалната си дейност
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Актьор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 4.1:	Обработка информация с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява интернет търсачки • Обяснява употребата на филтри и оператори за търсене • Знае за съществуването на невярна или подвеждаща информация в интернет и начини за оценка на надеждността ѝ • Знае начините за съхранение на цифрова информация на различни електронни носители • Знае начините за създаване на поддиректории (папки) • Знае начините за преместване на файлове от една поддиректория (папка) в друга • Познава различни програми за възпроизвеждане на даден тип цифрово съдържание (текст, изображение, аудио, видео) • Знае за съществуването на облачни услуги
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва търсачка за намиране на информация, като прилага различни филтри и използва оператори за търсене (символи и др.) • Сравнява информацията в различни източници и оценява нейната надеждност с помощта на определени критерии • Записва и съхранява в различни формати цифрово съдържание (текст, изображения, аудио, видео, уебстраници и др.) по класифициран начин, използвайки поддиректории (папки) • Възпроизвежда вече записано цифрово съдържание
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира самостоятелно владение на ИКТ при обработването на информация
Резултат от учене 4.2:	Комуникира с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява доставчици на услугата електронна поща • Изброява софтуер за аудио- и видеоразговори • Изброява доставчици на услуги за споделяне на файлове • Обяснява начините за онлайн пазаруване и плащане

	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява онлайн общности (социални мрежи), създадени за обмен на знания и опит в областта на професията
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва електронна поща • Използва разширени функции на софтуер за аудио- и видеоразговори • Споделя файлове, спазвайки правилата на онлайн комуникацията • Използва електронни услуги за онлайн пазаруване • Обменя знания и опит в онлайн общности
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира самостоятелно владение на ИКТ при онлайн комуникация
Резултат от учене 4.3:	Създава цифрово съдържание с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава функционалностите на софтуерите за създаване и редакция на цифрово съдържание от различен тип (текст, таблици, изображения, аудио, видео)
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Създава сложно цифрово съдържание (текст, таблици, изображения, аудио, видео) с различни оформлениа • Редактира и оформя цифрово съдържание, създадено от друг, като ползва разширени функции на форматиране
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира самостоятелно владение на ИКТ при създаването на електронно съдържание
Резултат от учене 4.4:	Осигурява сигурност при работата с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава голяма част от известните рискове за сигурността при работа онлайн • Знае за въздействието на цифровите технологии върху ежедневиия живот и околната среда
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира подвеждащи и/или злонамерени съобщения и интернет страници • Активира филтри на електронна поща против спам • Разпознава файлове, представляващи злонамерен софтуер • Прилага мерки за пестене на енергия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да поддържа защитена от злонамерени действия електронната среда, в която работи
Резултат от учене 4.5:	Решава проблеми при работата с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава начините за решаване на рутинни проблеми при използването на цифрови технологии • Знае за необходимостта от актуализиране на собствените си цифрови умения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Предприема основни стъпки за защита на устройствата, с които работи (например антивирусни програми и пароли)
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да разреши рутинен проблем, възникнал при

	работа с ИКТ (например чрез затваряне на програма, повторно стартиране на компютъра, проверка на интернет връзка и др.)
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана с намирането на информация в интернет по зададена тема, нейното съхранение и възпроизвеждане <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана със споделянето на файл в интернет пространството и изпращане на връзка (линк) за сваляне до друг потребител по електронната поща <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана със създаването, редакцията и оформлението на цифрово съдържание <p>Средство 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана с противодействие срещу злонамерено електронно съобщение <p>Средство 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана с инсталирането, преинсталирането и промяната на настройки на устройство и съпътстващия го софтуер
Условия за провеждане на оценяването:	<ul style="list-style-type: none"> • Учебен/компютърен кабинет • Персонален компютър или лаптоп • Достъп до интернет
Критерии за оценяване:	<ul style="list-style-type: none"> • Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време. Демонстрирани са професионални знания, умения и компетентности, свързани с употребата на ИКТ

ЕРУ 5

Наименование на единицата:	Организация на труда
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Актьор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 5.1:	Организира работния процес
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава структурата на организацията, в която работи • Познава методи за нормиране на работния процес • Познава основните нормативни документи, свързани с професията • Познава изискванията за планиране на необходимите

	ресурси
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Планира процеса на работата си • Съставя график на работните си задачи • Прилага изискванията на основните нормативни документи, свързани с професията
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира рационално процеса на работата си за ефективно изпълнение на трудовите дейности и задачи • Предлага и обосновава необходимостта от промени в организацията на работата
Резултат от учене 5.2:	Отговаря за разпределението на дейностите
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава видовете трудови дейности, характерни за професионалната му сфера • Познава изискванията за качествено изпълнение на видовете трудови дейности • Познава начините за оптимална организация на трудовите дейности
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва етичните норми на поведение • Участва в изграждането на етична работна среда
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Съдейства за създаване и поддържане на етична работна среда
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит/тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира основни теоретични понятия в организацията на работния процес <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира основни теоретични понятия при разпределението на дейностите в работния процес

ЕРУ 6

Наименование на единицата:	Комуникация и чужд език
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Актьор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4

Резултат от учене 6.1:	Общува ефективно в работен екип
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава отделните длъжности в екипа, техните взаимоотношения и йерархични връзки
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Осъществява комуникация в работен порядък с екипа
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Комуникира ефективно с всички участници в трудовия процес съобразно работния протокол • Поема отговорност при работа в екип
Резултат от учене 6.2:	Води ефективна бизнес комуникация
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава етичните норми на комуникацията • Познава правилата за вербална и невербална комуникация • Познава тактиките на поведение на конфликтите • Познава правилата и изискванията за делова кореспонденция
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава и избягва конфликтни ситуации • Съдейства за решаване на конфликтни ситуации • Води делова комуникация – писмена и устна
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Осъществява ефективна бизнес комуникация
Средства за оценяване:	Средство 1: <ul style="list-style-type: none"> • Комуникира свободно на чужд език в учебна или работна среда
Условия за провеждане на оценяването:	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> • Провеждане на разговори по професионални теми на чужд език
Резултат от учене 6.3:	Владее чужд език по професията
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основната професионална терминология на чужд език
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Чете и разбира професионални текстове на чужд език (специализирана литература, техническа документация и др.) • Ползва чужд език при търсене на информация от интернет и други източници • Ползва чужд език (писмено и говоримо) при комуникация с партньори и клиенти
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Владее чужд език на ниво, позволяващо му да осъществява комуникация по професионални теми
Средства за оценяване:	Средство 1: <ul style="list-style-type: none"> • Комуникира свободно на чужд език в учебна или работна среда

Условия за провеждане на оценяването:	За средство 1: • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	За средство 1: • Провеждане на разговори по професионални теми на чужд език

ЕРУ 7

Наименование на единицата:	Обща теория на музикалното и сценичното изкуство
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Актьор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 7.1:	Познава историческото развитие на театъра и умее да прави драматургичен анализ на произведение
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава развитието на театралното изкуство през вековете • Познава развитието на театралните жанрове и стилове • Притежава системни знания за европейската и световната драматургия • Познава организацията, устройството на театралните сгради, техники, маски, костюми и декор през вековете • Знае структурата на драматургичното произведение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Различава периодите в развитието на театъра през вековете • Различава стилове и жанрове • Прави драматургичен анализ на дадено произведение • Прилага придобитите умения в творческия процес
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Проява бързина и точност при конкретизиране на жанр и стил на дадено произведение и кой е неговият автор • Способен е да анализира творчески драматургичните произведения, като съблюдава жанра, стила и т.н.
Средства за оценяване:	Средство 1: • Устно и писмено изпитване Средство 2: • Практически анализ на произведение
Условия за провеждане на оценяването:	За средства 1 и 2: • Учебна стая с мултимедийно оборудване
Критерии за оценяване:	За средство 1: • Демонстрира знания за драматургичните произведения и авторите им

	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира точно стиловите различия и жанрове <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Борави умело с драматургичния текст
Резултат от учене 7.2:	Изпълнява музикални задачи
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава музикалните изразни средства • Познава стиловете в музиката • Притежава систематизирани знания в областта на музиката
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява самостоятелно и в ансамбъл съответното музикално произведение • Интерпретира художествено-музикален образ • Контактува с публиката чрез съответното музикално изпълнение
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Развива и усъвършенства музикалното си изпълнение и сценично поведение
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Художествено изпълнение на песен (роля от спектакъл)
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебна или професионална сцена
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <p>Демонстрира:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Силна актьорска музикална артистичност • Майсторство при боравене с различните изразни средства и музикални елементи в хармоничност с музикалните образи
Резултат от учене 7.3:	Използва сценичен грим и перуки/перукерски изделия
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава видовете сценичен грим и перуки • Познава материалите за изготвяне на грим • Познава базови техники за изготвяне на грим • Познава нормите за безопасни и здравословни условия на труд при използване на сценичен грим
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подбира сценичен грим за собствена роля с различни гримьорски материали и перуки/перукерски изделия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Използва подходящ сценичен грим за собствена роля, съответстващ на визията на персонажа • Проявява творчески подход при сценичния грим
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практическо прилагане на знанията за сценичен грим
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебно ателие/студио, сцена, гримьорна

Критерии за оценяване:	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> Гримира се за собствена роля, изграждайки адекватна визия на сценичния персонаж
-------------------------------	---

ЕРУ по специфичната професионална подготовка за специалност „Драматичен театър“

ЕРУ 8

Наименование на единицата:	Актьорски тренинг
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Актьор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 8.1:	Усъвършенства актьорските психо-физически качества и умения
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава създателите на актьорските системи на образованието – К. Станиславски, М. Чехов, В. Мейерхолд и др. Познава основните групи упражнения в съвременния актьорски тренинг, свързани с развиване на психо-физическите качества и умения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Разпределя правилно физическата си и психическата си енергия Прилага придобитите качества и умения в творческия процес
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Преценява необходимостта от ежедневен психо-физически актьорски тренинг Проявя бързина и точност при провеждане на актьорския тренинг Анализира творческия процес
Резултат от учене 8.2:	Развива пластични, ритмични и музикални умения
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Знае основните групи упражнения за развиване на пластиката Познава основните групи упражнения за развиване на ритмиката Притежава систематизирани знания в областта на музиката
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Работи самостоятелно и се подготвя чрез актьорска замявка Партнира при работа в група
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Действа адекватно в зададена сценична ситуация

	<ul style="list-style-type: none"> • Предлага подходящи пластични, музикални, ритмични техники при зададена сценична ситуация
Резултат от учене 8.3:	Познава етичните принципи на професията и работата в екип при изграждането и изпълнението на спектакъла
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава принципите, правилата и изискванията на професионалната етика • Познава отделните задължения на администрацията, творческия екип, художествено-техническия, техническия и обслужващ персонал • Познава йерархичните връзки и правилата за комуникация на работното място в съответствие с правилника за вътрешния трудов ред и длъжностната характеристика • Познава международните, европейските и националните театрални браншови организации
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва принципите, правилата и изискванията на професионалната етика • Осъществява комуникация с театралния педагог (режисьор) и останалите членове на творческия и техническия екип • Прилага новостите в актьорската професия, като ги адаптира към етичните принципи на професията
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Проявява отговорност, дисциплинираност и точност при изпълнение на професионалните си задължения в творческия екип • Демонстрира висока актьорска и колегиална етика
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Устна теоретична обосновка или казус <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практическа – етюд
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Публична проява/учебна сцена
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира вярно основни понятия и термини от актьорския тренинг • Решава точно и вярно казус, свързан с етичните норми на актьорската професия <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира активно усвоените умения на актьорската психотехника в зададена сценична ситуация

ЕРУ 9

Наименование на единицата:	Основи на обучението по актьорство – драматичен театър
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4

Наименование на професията:	Актьор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 9.1:	Познава основните термини в драматичния театър
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Знае основните принципи на комуникация на „театрален език“ • Притежава знания за възникването, развитието и историята на драматичния театър • Познава принципите и условностите на театралната игра
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва адекватно театралната терминология • Прилага принципите и условностите на театралната игра
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира съвременно ниво на знания за театралното изкуство • Прилага отговорно основните принципи на актьорството за драматичен театър
Резултат от учене 9.2:	Владее техниките на сценичната реч
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава психо-физическия подход при усвояване на диафрагмено-ребрено дишане • Знае правоговорните правила и норми в българския език • Знае изискванията и техниките за изказване на словото като художествено
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Диша диафрагмено и разпределя въздушната струя • Говори според правоговорните правила на български език • Представя въздействащо и изразително текст от сцената
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Съобразява изпълнението на текста с правоговорните правила и норми в българския литературен език и изискванията за художественост на сценичната реч
Резултат от учене 9.3:	Работи върху етюди
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Притежава знания и разбиране за театрална ситуация • Знае начина на изработване на пластическа партитура на героя на дадена сценична задача/етюд • Притежава знания за въвеждане на текст в зададена сценична задача • Знае начина на построяване на цялостен етюд по зададена тема или проблем, който е обект на изследване
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Структурира етюд по зададена тема • Справя се с психо-физическото, пластическото и емоционалното поведение на персонажа според проблема, който е поставен за изследване • Импровизира текст в поставената задача

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Изгражда творческо самочувствие, емоционален опит и реакции, като изработва творчески самостоятелен етюд по зададена тема • Способен е точно да различава театралното в различните компоненти в зададена ситуация
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Устна или писмена задача по зададена тема <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебна стая <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебна зала
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Намира самостоятелно нужната информация по зададена тема, свързана с основите на драматичното актьорско майсторство • Притежава систематизирани знания, свързани с основите на актьорството за драматичен театър, които може да изложи устно или писмено • Познава и владее терминологията, свързана с основите на актьорството за драматичен театър <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира активност, воля и упоритост в практическите задания, самостоятелност и отговорност в работата над собствения психо-физически апарат • Анализира коректно постигнатите резултати при изпълнение на практическа задача

ЕРУ 10

Наименование на единицата:	Подготовка за участие в драматичен спектакъл
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Актьор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 10.1:	Участва в начален етап – репетиция „на маса“ и самостоятелна работа
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва характерните особености на литературния и действен анализ на текста на героя • Знае начина за изучаване на текста и намиране на специфичния говор на героя • Знае начина за изграждане на психологическия портрет и

	<p>характер на героя</p> <ul style="list-style-type: none"> • Запознат е с взаимоотношенията между героите
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изготвя партитура на ролята чрез литературен и действен анализ • Изгражда психологически портрет и характер на героя • Намира говорната характерност на образа
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да разработва ролята във всичките ѝ аспекти • Проявява творчество и съобразителност в избора на говор и пластика на героя, като взема предвид психологията на образа
Резултат от учене 10.2:	Участва в репетиционния процес на актьорския състав
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава начините на изучаване на ролята в сценични условия • Знае основните характеристики на репетиция на сцена и мизансцена • Познава устройството на сцената
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Репетира ролята или откъс от нея • Използва костюм, грим, перука • Борави с реквизит и технически средства • Пласира се умело в сценичното пространство
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Проявява точност и прецизност при изпълнение на сценичния рисунок на ролята • Проявява опитност и майсторство при боравене с характерните за ролята допълнения (костюм, реквизит, грим, перуки, маски, технически средства)
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебна сцена
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Умее да направи творчески литературен и действен анализ на текста на героя • Преценява адекватно всяка сценична ситуация от позицията на актьор и роля • Участва пълноценно в репетиционния процес • Борави умело в сценичното пространство с контрастните за ролята помощни средства

ЕРУ 11

Наименование на единицата:	Изпълнение на роля в драматичен спектакъл
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4

Наименование на професията:	Актьор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 11.1:	Изпълнява роля съобразно жанра и епохата на пиесата
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Знае особеностите на епохата и мястото, в което се развива пресъздаваното действие • Познава епохата, автора и основни теми и идеи от неговото творчество
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Информира се за особеностите на епохата и мястото, в което се развива действието, за да може да пресъздаде достоверно образа
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да представи достоверно и точно основни идеи и теми от творчеството на автора, характерни за пресъздаваната епоха
Резултат от учене 11.2:	Пресъздава достоверно сценичен образ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира психологията на образа • Знае главната цел, която трябва да постигне героят • Има яснота за отношението на героя си с останалите персонажи • Притежава знания за постигане на точната говорна и външна характерност на героя
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изгражда психологически портрет на героя • Изпълнява роля съобразно жанра и епохата на пиесата • Съобразява действията на героя си с основната концепция на спектакъла • Съобразява поведението на героя според епохата и жанра • Общува вярно с останалите персонажи според психологията на собствения си герой • Съобразява изпълнението си с основната режисьорска концепция за спектакъла
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Показва професионална компетентност при създаване на жанра, епохата и атмосферата на спектакъла • Проявява професионализъм при разработване на цялостната партитура на образа • Има ясна визия за основната концепция на спектакъла • Показва висока степен на професионализъм при общуването на героя с останалите персонажи
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Устна или писмена задача по зададена тема <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практическа задача
Условия за	За средство 1:

провеждане на оценяването:	<ul style="list-style-type: none"> • Учебна стая За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> • Учебна сцена
Критерии за оценяване:	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира теоретични знания за епохата и автора За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира знания за основната концепция на спектакъла • Пресъздава достоверно и адекватно епохата, жанра и атмосферата на спектакъла • Участва пълноценно в спектакъла, като общува коректно и адекватно с останалите персонажи според психологията на собствения си герой

ЕРУ по специфичната професионална подготовка за специалност „Пантомима“

ЕРУ 12

Наименование на единицата:	Актьорски тренинг
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Актьор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 12.1:	Усъвършенства актьорските психо-физически качества и умения
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава създателите на актьорските системи на образованието – К. Станиславски, М. Чехов, В. Мейерхолд и др. • Познава основните групи упражнения в съвременния актьорски тренинг, свързани с развиване на психо-физическите качества и умения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпределя правилно физическата си и психическата си енергия • Прилага придобитите умения в творческия процес
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Преценява необходимостта от ежедневен психо-физически актьорски тренинг • Проявя бързина и точност при провеждане на актьорския тренинг • Анализира адекватно творческия процес
Резултат от учене 12.2:	Развива пластични, ритмични и музикални умения
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Знае основните групи упражнения за развиване на пластиката

	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните групи упражнения за развиване на ритмиката • Притежава систематизирани знания в областта на музиката
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи самостоятелно и се подготвя чрез актьорска замявка • Партнира при работа в група
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Действа адекватно в зададена сценична ситуация • Предлага подходящи пластични, музикални, ритмични техники при зададена сценична ситуация
Резултат от учене 12.3:	Познава етичните принципи на професията и работата в екип при изграждането и изпълнението на спектакъла
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава принципите, правилата и изискванията на професионалната етика • Познава отделните задължения на администрацията, творческия екип, художествено-техническия, техническия и обслужващия персонал • Познава йерархичните връзки и правилата за комуникация на работното място в съответствие с правилника за вътрешния трудов ред и длъжностната характеристика • Познава международните, европейските и националните театрални браншови организации
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва принципите, правилата и изискванията на професионалната етика • Осъществява комуникация с театралния педагог (режисьор) и останалите членове на творческия и техническия екип • Прилага новостите в актьорската професия, като ги адаптира към етичните принципи на професията
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Проявява отговорност, дисциплинираност и точност при изпълнение на професионалните си задължения в творческия екип • Демонстрира висока актьорска и колегиална етика
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Устна теоретична обосновка или казус <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практическа – етюд
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Публична проява/учебна сцена
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира вярно основни понятия и термини от актьорския тренинг • Решава точно и вярно казус, свързан с етичните норми на актьорската професия <p>За средство 2:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира активно усвоените умения на актьорската психотехника в зададена сценична ситуация
--	---

ЕРУ 13

Наименование на единицата:	Основи на актьорството в театъра на пантомимата
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Актьор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 13.1:	Познава основите на теорията и терминологията в пантомимата
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Знае основните принципи на комуникация на „театрален език“ • Притежава знания за възникването, развитието и историята на пантомимата • Познава принципите и условностите на театралната игра
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва адекватно театралната терминология • Прилага принципите и условностите на театралната игра
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира съвременно ниво на знания за театралното изкуство • Прилага основните принципи на актьорството в пантомимата
Резултат от учене 13.2:	Познава световната история на пантомимата
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Знае историческите етапи в развитието на световната и европейската пантомима • Проследява възникването и развитието на българската пантомима • Познава пантомимата като изкуство и нейното място в общочовешката културна история на човечеството
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира характерните белези за всяка епоха, свързани с изкуството на пантомимата • Сравнява стиловете пантомимна игра при определени творци и характерните за тях похвати • Събира и систематизира информация, обогатяваща общата му театрална култура
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Презентира самостоятелно разработена тема от историята и развитието на световната и европейската пантомима
Резултат от учене 13.3:	Познава основните методи и упражнения за подготовка на актьора за публична изява на учебна сцена
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира смисъла на понятията „двигателна култура на

	актьора“, „външна и вътрешна артистична техника“, „закони на тялото и сцената“ • Знае етапите за работа върху външната артистична техника
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва разбор на движенията в живота и на сцената • Анализира волевите действия (дейност, действие, дробно действие, движения: локомоторни, трудови, семантични, илюстративни и пантомимични) • Усъвършенства волята и активността си (разграничавайки: стремеж, желание, искане, самостоятелност, инициативност, решителност, настойчивост, смелост, самообладание) • Усъвършенства вниманието, паметта и контрола на движенията, силата, скоростта, издръжливостта и ловкостта на тялото, темпоритъма на действието и др. • Обстойно познава моментното състояние на тялото си • Осъществява ежедневен актьорски тренинг
Компетентности	• Усъвършенства заложите си на актьор-мим чрез системни тренировки и упражнения с цел пълноценно участие в публична изява
Средства за оценяване:	Средство 1: • Устна и писмена задача по зададена тема Средство 2: • Практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	За средство 1: • Учебна стая За средство 2: • Публична проява/учебна сцена
Критерии за оценяване:	За средство 1: • Намира нужната информация по зададена тема, свързана с пантомимното изкуство • Притежава систематизирани знания, които може да изложи устно или писмено, свързани с пантомимното изкуство • Познава и владее терминологията, свързана с пантомимното изкуство За средство 2: • Демонстрира активност, воля и упоритост в практическите задания, самостоятелност и отговорност в работата над собствения психо-физически апарат • Анализира коректно постигнатите резултати, свързани с подготовката за публична изява на учебна сцена

ЕРУ 14

Наименование на единицата:	Пантомимна актьорска техника
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4

Наименование на професията:	Актьор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 14.1:	Работи върху овладяване на двигателни навици и умения
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира понятието „пластичност“ като степен на подготовка на неговия организъм и подвижност на актьорската психика • Разбира понятието „физическо действие“ като логично-последователно и целенасочено качество на изпълнението • Разбира понятието „осмислено поведение“ като съвкупност от конкретни движения, изпълняващи физическите действия в предлаганите обстоятелства на ролята • Разбира понятието „изразителност“ като умение да се доведе до зрителя съдържанието на физическото действие
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява прости двигателни навици (стойка, походка, пози в седнало положение, жестове) • Изпълнява сложни двигателни навици (целенасочено физическо действие)
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира конкретност, пестеливост, точност и мускулна свобода при изпълнение на целенасочените физически действия и движения • Определя правилно съответствието между темп, амплитуда, характер, посока, количества повторения и мускулното напрежение, необходими за изпълнение на всяко движение • Съобразява свойствата на движението с логиката на сценичния жест и на външната характерност на героя
Резултат от учене 14.2:	Познава основния комплекс от упражнения, формиращи обща пластична култура
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира понятията „пластична култура“, „абстрактни упражнения“, „аналитични упражнения“, „синтетични упражнения“ • Познава „аналитичен комплекс от упражнения“, влияещи на съзнателния контрол на всяка точка, на всяка група мускули и управление на всяка част от човешкото тяло • Познава синтетичен комплекс от упражнения от най-елементарните към по-усложнените задачи, изискващи използването на няколко мускула или групи от мускули
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира общата си пластична култура, разделяйки процеса на обучение на два етапа – „аналитична“ и „синтетична“ пластическа тренировка • Съзнателно контролира и координира всяка група мускули и цялото тяло • Контролира дишането при изпълнение на пластико-

	ритмични композиции и равновесие
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира прецизност и точност в изпълнението на синтетичен комплекс от упражнения, като използва пластически комбинации, състоящи се от движение с точно определено начало, продължителност и край
Резултат от учене 14.3:	Работи върху пантомимен етюд
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира понятията „сценично действие“ и „сценичен етюд“ • Познава видовете сценично действие в пантомимата и неговите елементи • Знае елементите, съставляващи сценичната задача • Назовава изискванията към пантомимния етюд • Разграничава различните видове пантомимни етюди
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изследва сценичното действие в пантомимния етюд чрез стилизация на жестовете, условност на формата и съдържанието, алегоричност на образите и образни внушения • Играе пантомимен етюд по зададена тема • Играе пантомимен авторски етюд
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Проявява творчество и художествен усет при изпълнение на сценичните задачи • Проявява точност и прецизност при провеждане на сценично действие, фантазия и въображение в авторските етюди • Партнира ефективно в групови етюди и демонстрира прецизност и точност в изпълнението на съответната пантомимна техника
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Устна или писмена теоретична задача <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебна стая <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебна сцена или учебна зала/публична проява
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира умение за устно и писмено изразяване по тема, свързана с пантомимна артистична техника • Познава и владее терминологията, свързана с пантомимна артистична техника • Разбира теоретичните аспекти и тяхната връзка с практическите умения при прилагане на пантомимна артистична техника <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира готовност за работа, активност, дисциплинираност, воля и упоритост при изпълнение на

	<p>практическите задания</p> <ul style="list-style-type: none"> • Показва степен на владеене на пантомимна техника (изразителност на тялото, мимиката, позата и жестовете) • Привлича и задържа вниманието на публиката и я провокира да съпреживява и активно да участва в сценичното действие • Проявява точност и прецизност в сценичното действие
--	--

ЕРУ 15

Наименование на единицата:	Подготовка на роля и публична изява на учебна сцена
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Актьор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 15.1:	Овладеява образния език на пантомимата
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Знае целта на упражненията, свързани с действие с въображаеми предмети и въображаеми препятствия • Запознат е със „стиловите упражнения и етюди“
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи над действия с въображаеми предмети, като започва от „рисуноката“ на въображаема плоскост от прави линии и прости геометрични фигури • Обиграва пространството чрез усвояване на „мъртвата точка“ • Работи над „въображаеми препятствия“ и стилови упражнения • Работи върху „интериорни техники“ и „екстериорни техники“ • Работи върху техниката с китките на ръцете, упражненията „вълни и импулси“ и др.
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Играе стилови етюди по зададена тема, използвайки различни похвати и техники • Играе авторски етюди, като намира конкретно приложение на своите натрупани до този момент пластични умения, но претворявайки ги творчески
Резултат от учене 15.2:	Работи върху сценичен персонаж в алегоричната пантомима, мимодрамата и театъра на пластическата драма
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява понятията „алегорична пантомима“, „мимодрама“ и „театър на пластическата драма“ • Разглежда сходството на алегоричната пантомима с кукленото изкуство • Разглежда сходството на мимодрамата с драматичния

	<p>театър</p> <ul style="list-style-type: none"> • Знае средствата за разкриване на сценичния персонаж в алегоричната пантомима, мимодрамата и театъра на пластическата драма
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи върху сценични персонажи в алегоричната пантомима • Работи върху сценични персонажи в мимодрамата или театъра на пластическата драма
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Изгражда обобщен образ-знак на определено качество посредством стилизирани движения и ритмико-жестово и оценъчно поведение • Разкрива по творчески начин сценичния персонаж в мимодрамата или театъра на пластическата драма
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Устна и писмена теоретична задача <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебна стая <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебна сцена или аудитория, зала, галерия
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира умение за устно и писмено изразяване • Познава и владее терминологията • Разбира теоретичните аспекти и тяхната връзка с практическите умения <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира готовност за работа, активност, дисциплинираност, воля и упоритост при изпълнение на практическите задания • Показва степен на владееене на пантомимна техника (изразителност на тялото, мимиката, позата и жестовете) • Проявява точност, прецизност и артистичност в сценичното действие

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност „Актьор за куклен театър“

ЕРУ 16

Наименование на единицата:	Актьорски тренинг
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Актьор
Ниво по НКР:	4

Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 16.1:	Усъвършенства актьорските психо-физически качества и умения
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава създателите на актьорските системи на образованието – К. Станиславски, М. Чехов, В. Мейерхолд и др. • Познава основните групи упражнения в съвременния актьорски тренинг, свързани с развиване на психо-физическите качества и умения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпределя правилно физическата си и психическата си енергия • Прилага придобитите умения в творческия процес
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Преценява необходимостта от ежедневен психо-физически актьорски тренинг • Проявя бързина и точност при провеждане на актьорския тренинг • Анализира адекватно творческия процес
Резултат от учене 16.2:	Развива пластични, ритмични и музикални умения
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Знае основните групи упражнения за развиване на пластиката • Познава основните групи упражнения за развиване на ритмиката • Притежава систематизирани знания в областта на музиката
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи самостоятелно и се подготвя чрез актьорска замявка • Партнира при работа в група
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Действа адекватно в зададена сценична ситуация • Предлага подходящи пластични, музикални, ритмични техники при зададена сценична ситуация
Резултат от учене 16.3:	Познава етичните принципи на професията и работата в екип при изграждането и изпълнението на спектакъла
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава принципите, правилата и изискванията на професионалната етика • Познава отделни задължения на администрацията, творческия екип, художествено-техническия, техническия и обслужващ персонал • Познава йерархичните връзки и правилата за комуникация на работното място в съответствие с правилника за вътрешния трудов ред и длъжностната характеристика • Познава международните, европейските и националните театрални браншови организации
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва принципите, правилата и изискванията на професионалната етика

	<ul style="list-style-type: none"> • Осъществява комуникация с театралния педагог (режисьор) и останалите членове на творческия и технически екип • Прилага новостите в актьорската професия, като ги адаптира към етичните принципи на професията
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Проявява отговорност, дисциплинираност и точност при изпълнение на професионалните си задължения в творческия екип • Демонстрира висока актьорска и колегиална етика
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Устна теоретична обосновка или казус <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практическа – етюд
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Публична проява/учебна сцена
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира вярно основни понятия и термини от актьорския тренинг • Решава точно и вярно казус, свързан с етичните норми на актьорската професия <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира активно усвоените умения на актьорската психотехника в зададена сценична ситуация

ЕРУ 17

Наименование на единицата:	Основи на актьорството за куклен театър
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Актьор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 17.1:	Познава основите на теорията и терминологията в кукления театър
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава същността на кукленото изкуство и неговия синтетичен характер • Определя мястото му сред останалите видове изкуства • Знае видовете куклен театър според изпълняваните функции в обществен смисъл • Класифицира кукления театър според вида на използваните кукли
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява понятията: кукла, кукленост, условност, метафора, алегория, символ

	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава различния предел на условност и символичност в предмета играчка и в художествения образ с кукла като знаци • Анализира специфичната връзка между човек и кукла
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Измисля ситуации и типове персонажи, чрез които може да се реализира куклата на сцената • Участва активно в обсъждането на предложена от друг сценична ситуация, като проявява творчество и предлага интересни решения
Резултат от учене 17.2:	Познава историята на кукления театър
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава историята на кукленото изкуство • Познава развитието на кукленото изкуство и неговото многообразие на форми и идеи • Проследява възникването, развитието и постиженията на българския професионален куклен театър
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Сравнява развитието на кукленото изкуство с развитието на останалите изкуства през различни периоди от човешката история • Сравнява стилового своеобразие при различни театрални творци и характерните за тях естетически търсения • Сравнява принципите на хомогенност и хетерогенност в развитието на кукленото изкуство през XX век
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Намира самостоятелно информация по конкретни теоретични въпроси от специализирани издания и професионални публикации • Презентира самостоятелно разработена тема от историята на кукленото изкуство • Дава примери от свои наблюдения на куклено-театрални постановки, като изразява лично отношение
Резултат от учене 17.3:	Познава основните съвременни методи и упражнения за подготовка на актьора за публична изява на учебна сцена
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира понятията „външна и вътрешна артистична техника“, „двигателна култура на актьора“, „култура на речта“ • Описва основните етапи на психо-физическа подготовка на актьора за куклен театър • Възприема необходимостта от поливалентна професионална подготовка на актьора за работа с кукла и в „жив“ план • Знае упражнения от актьорския тренинг, развиващи специфични за специалността психо-физически качества и умения • Знае упражнения, развиващи физическите, музикално-ритмическите и вокалните умения • Знае упражнения, развиващи гласово-говорната техника,

	подготвящи актьора за работа с кукла и в „жив“ план
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира волевите действия • Контролира сценичното внимание, асоциативно-емоционалната памет и контрола на движенията върху силата, скоростта, издръжливостта и ловкостта на тялото • Контролира волята и активността си • Владее гласово-говорната си техника, музикално-ритмическите и вокалните умения, темпоритъма на действието • Възприема развитието на творческото мислене в пряка връзка с въображението и обратно от въображението към творческото мислене • Променя начина си на мислене от реално-натуралистичен към абстрактно-метафоричен, от битово-скучен към приказно-фантастичен
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Работи по лична програма, като оценява необходимостта от ежедневен актьорски тренинг • Представя по убедителен и творчески начин кратки етюди
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Устна и писмена задача по зададена тема <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебна стая <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебна сцена/публична проява
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Намира самостоятелно нужната информация по зададените теми, свързани с кукления театър • Притежава систематизирани знания, които може да изложи устно или писмено • Познава и владее терминологията • Демонстрира разбиране на теоретичните аспекти и тяхната връзка с практическите професионални умения в кукленото изкуство <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира готовност за работа, дисциплинираност, активност, воля и упоритост при изпълнение на практическите задания • Показва усет за форма и пространство в групировките и мизансцените • Демонстрира точност и прецизност в работата си над избрания вид кукли (ръка или предмет, лишен от неговата утилитарна функция)

Наименование на единицата:	Кукловодна актьорска техника
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Актьор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 18.1:	Знае основните етапи за работа с куклата
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Знае изразните възможности на ръката като кукла • Познава елементите и функциите на театралната маска като символ и сценичен знак и вариантите на нейното развитие през различни периоди на човешката цивилизация • Познава изразните възможности на предмета като кукла • Разглежда изразните възможности на куклата
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изследва визуалната информация, заложена в куклата • Използва потенциалните и изобразителните ѝ възможности в статика • Владее динамичните възможности на куклата, нюанси на пластиката, фик- сиране на погледа върху различни обекти, стилизация на жестовете и т.н. • Владее движението на куклата в сценичното пространство • Усвоява основните положения на тялото на куклата • Контролира локомоторните движения на куклата
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Формира нови двигателни навици чрез повторение и автоматизиране на движенията, като освобождава вниманието за по-сложни задачи (оживяване) • Проявява усет за форма и пространство при работа в група, като съобразява движенията на куклата с гледната точка на зрителя • Показва точност и прецизност при представянето на малки сценични задачи, които превръщат техническото движение от механично в творческо
Резултат от учене 18.2:	Изпълнява сценично действие с кукла
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава видовете сценично действие с кукла • Запознат е с елементите, съставляващи сценичното действие • Определя елементите, съставляващи сценичната задача • Описва изискванията към кукления етюд • Определя персонажа в кукления етюд • Описва ролята на въображението в куклената сценична звуково-словесна комуникация
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага невербално сценично действие в кукления етюд с

	<p>ръце</p> <ul style="list-style-type: none"> • Прилага невербално сценично действие в етюда с маска • Прилага невербално сценично действие в етюда с импровизирани кукли (предмети) • Проучва връзката между физически и словесни действия в кукления етюд • Търси точната гласова характерност на куклата в зависимост от типа образ, заложен в нея • Владее „наподобяването“ като основен отличителен знак за „кукленост“
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Проявява творчество и художествен усет при изпълнение на сценичните задачи • Създава логическа и последователна външна линия на физическите действия • Съчетава умело живото слово с неживата природа на куклата • Проявява точност и прецизност при провеждане на сценичното действие чрез съчетаване на словото с движенията на куклата • Общува активно с партньорите (актьори или кукли) и със сценичната среда • Изследва сценичния персонаж в действие • Има верен усет към вътрешна и външна характерност, към темп и ритъм на действието и пространствена ориентация
Резултат от учене 18.3:	Познава основните видове кукли според източника на светлина
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Знае основните видове кукли според източника на светлина • Познава техническите средства, необходими за кукления театър: източници на светлина, озвучителна техника и т.н. • Назовава изискванията към сценичното пространство; облекло за актьори- те, възможност за пълно затъмнение и т.н. • Запознат е и с други приспособления за кукления театър
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Владее изразните възможности на куклите от театъра на сенките, ултравиолетовия куклен театър и „шварцовия“ куклен театър • Използва езика на материала и формата за тези видове театър и възможностите за образни внушения • Използва други специфични технически средства
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Проявява способност за откриване, разпознаване и запаметяване на най-изразителните детайли в движението и поведението на куклата • Демонстрира точна координация, като съгласува движенията на тялото и крайниците си с движенията на куклата

Резултат от учене 18.4:	Работи върху куклена миниатюра
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните изисквания към куклената миниатюра: драматургична основа (сценарий), композиционна постройка, изразни средства и т.н.
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи творчески върху създаването на куклена миниатюра • Стреми се към преобладаваща занимателност на темата и значимост на идеята
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Играе пред публика на учебна сцена измислена самостоятелно куклена миниатюра • Спазва основните изисквания към куклената миниатюра – лаконизъм и асоциативност на сценичното действие • Съобразява посланието със способността на зрителите да го разбират и възприемат пълноценно
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Устна или писмена теоретична задача <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебна стая <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебна сцена/публична проява
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира: умение за устно и писмено изразяване по въпросите на кукловодната артистична техника, познаване на терминологията, разбиране на теоретичните аспекти и тяхната връзка с практическите професионални умения <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира готовност за работа, дисциплинираност, добро партньорство, активност, воля и упоритост при изпълнение на практическите задания; точност и прецизност в работата с избрания вид кукли, усет за форма и пространствена ориентация, концентрация на вниманието, памет и въображение при оживяване на куклата и провеждане на сценично действие с нея • Показва кукленотеатрално мислене, въображение и фантазия при самостоятелното измисляне и структуриране на етюд по зададена тема и куклена миниатюра и представянето им пред публика на учебна сцена • Привлича и задържа вниманието на публиката и я провокира да съпреживява и активно да участва в сценичното действие

ЕРУ 19

Наименование	Подготовка на роля и публична изява на учебна сцена
---------------------	---

на единицата:	
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Актьор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 19.1:	Познава някои от основните системи кукли и механизмите за тяхното управление и контрол
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Знае основния белег, определящ куклата като система • Запознат е с някои основни системи кукли и със законите при конструирането и задвижването им • Знае специфичните изисквания към сценичното пространство при различните системи кукли и натоварването му с действени възможности
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Владее изразните възможности на една система кукли по избор • Използва езика на формата и заложеното в нея образно внушение
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Проявява способност за откриване, разпознаване и запаметяване на най-изразителните детайли в движението и поведението на куклата • Демонстрира координация, като съгласува движенията на тялото и крайниците си с движенията на куклата
Резултат от учене 19.2:	Познава творческия процес и етапите на подготовка за сценична изява
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава структурата на творческата организация • Познава основните изисквания към създателите на сценичното произведение: драматург, режисьор, сценограф, композитор (музикален оформител), актьор и др. • Познава работата на всички звена, участващи в подготовката на материалната част, художественото осветление и музикалната среда, обслужването и разпространението на създадения художествен продукт • Познава йерархичните връзки и правилата за комуникация по време на работа • Знае етапите на подготовка за сценична изява пред публика
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава функционалните различия в изкуството за деца и в изкуството за възрастни • Разбира основните изисквания към драматургичната основа (драматизация, адаптация, сценарий) • Оценява ролята на режисьорския замисъл като творческо организиращо начало • Разбира ролята на сценографското решение като авторски

	<p>процес</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разбира сценичната функция на музиката (музикалното оформление), хореографията, мизансцена и др.
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Има вярна оценка за отговорността на актьора като изпълнител на художествения замисъл на произведението • Подготвя се самостоятелно за работа върху бъдещата публична изява на учебна сцена • Проявява готовност за надграждане на професионалните си знания, умения и компетентности и развитие на личностните качества
Резултат от учене 19.3:	Работи върху сценичния персонаж с кукла и в „жив план“
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Определя обекта на кукленото изкуство – човекът и неговата среда • Разбира специфичното в кукления сценичен персонаж като синтез от знаковите системи на куклата и актьорското изкуство (реч, движение, живо сценично присъствие или отсъствие на сцената) • Сравнява различните начини и комбинации на представяне на сценичния персонаж в зависимост от вида кукла • Познава материала – неговата фактура, пластичност, възможност за движение и изграждане на физическа характеристика на персонажа
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Възприема персонажа като взаимодействие на фантазията на актьора с изразните възможности, открити в куклата • Открива заложения в куклата тип на героя • Вниква в идейно-художествения замисъл на произведението • Изпълнява малки сценични задачи • Използва потенциалните възможности на сценичната среда • Открива гласово-говорната характеристика на сценичния персонаж с кукла, съответстваща най-точно на неговия характер и неговия емоционален свят • Разработва звукова партитура на сценичния персонаж • Използва изразните възможности на куклата
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Изгражда характер и психология на персонажа чрез овладяното куклено-театрално, творческо мислене, въображение и фантазия • Играе откъс от сценично куклено-театрално произведение • Изгражда поведенческа партитура на сценичния персонаж с кукла или в „жив план“
Резултат от учене 19.4:	Участва в публична изява на учебна сцена
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Запознат е със значението на комуникативната верига:

	<p>„създател – художествено произведение – възприемащ“</p> <ul style="list-style-type: none"> • Назовава основните изразни средства и има познания за умел подбор и боравене с тях
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Взаимодейства активно с партньорите – актьори, кукли, зрители • Съобразява подбора на изразните средства с естетическите възприятия на зрителите и различните сценични условия • Проверява комуникативната верига: „създател – художествено произведение – възприемащ“ • Възприема реакциите на зрителите като допълнителна творческа провокация или корекция на изпълнението • Провежда репетиции за поддържане на формата и първоначалния замисъл • Използва актьорски импровизации, откривайки нови приспособления и акценти • Съобразява изпълнението си със закономерностите и логиката на конкретната форма и жанр куклено изкуство
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Приема високото ниво на отговорност при сценична изява пред публика и на тази основа провокира публиката да съпреживява и активно да участва в сценичното действие • Преценява адекватно всяка сценична ситуация от позицията на актьор и роля • Демонстрира актьорско присъствие, партньорство и майсторство при боравене с различни аспекти на ролята
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Устна и писмена теоретична задача <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебна стая <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебна сцена/публична проява
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира: умение за устно и писмено изразяване по въпросите, свързани с процеса и етапите на подготовка за сценична изява, познаване и владене на терминологията <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира умения за пресъздаване на художествения персонаж с кукла и в „жив план“ • Привлича и задържа вниманието на публиката и я провокира да съпреживява и активно да участва в сценичното действие

4. Изисквания към материалната база

4.1. Учебен кабинет

Обзавеждането на учебния кабинет по теория включва: работно място за обучаващия и за всеки обучаван (работна маса и стол), учебна дъска, мебели (шкафове за различни цели), екрани и стойки за окачване на табла и учебно-технически средства, учебни пособия и др.

4.2. Учебна сцена

Препоръчително е практическите часове да се провеждат в специализирана зала - учебна сцена със специално обособено пространство, което имитира камерна сцена и е със специфични изисквания: да има отделни изходи за актьори и публика, да е затъмнено и звукоизолирано, да има обособено място зад или отстрани на сцената, както и специализирано място за осветителен и озвучителен пулт, да има шнурбоден за окачване на осветителни и озвучителни тела, както и на сценично облекло, да има възможност за настаняване на публика. Сцената трябва да е черна и да е предвидена проходимост за внасяне и изнасяне на декори. Предсценичното пространство е желателно да е многофункционално и да се преобразува във възможност за лекционен блок, тъй като за провеждане на теоретичната част на актьорските часове не се налага промяна на залата, те са органична част от практическия опит.

За процеса на обучение е необходимо да се осигурят образци от различни видове и системи кукли, декори, реквизит, костюми, репетиционно облекло, музикални инструменти, помощни средства, реквизит и др.

5. Изисквания към обучаващите

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка могат да преподават лица със завършено висше образование по съответната специалност.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 от 2002 г. на Министерския съвет (ДВ, бр. 64 от 2002 г.), могат да преподават лица без висше образование и без придобита професионална квалификация „учител“, ако са придобили професионална квалификация по професия „Актьор“ при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания, умения и компетентности.